

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Ons kenmerk
5589557/09/DJJ

Uw kenmerk
2009Z02012/2080912280

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 5 maart 2009
Onderwerp Beantwoording kamervragen leden Willemse-van der Ploeg en
Aasted-Madsen-van Stiphout (beiden CDA) inzake het bericht dat
criminele jeugdbendes steeds vaker zwakbegaafde jongeren in hun
bendes opnemen.

In antwoord op uw brief d.d. 6 februari 2009 met kenmerk 2009Z02012/
2080912280, deel ik u, mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport, mee dat de vragen van de leden Willemse-van der Ploeg en
Aasted-Madsen-van Stiphout (beiden CDA) over het bericht dat criminele
jeugdbendes steeds vaker zwakbegaafde jongeren in hun bendes opnemen
worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage van deze brief.

De Minister van Justitie,

**Antwoorden van de Minister van Justitie, mede namens de
Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, op de vragen
van de leden Willemse-van der Ploeg en Aasted-Madsen-van Stiphout
(beiden CDA) over het bericht dat criminele jeugdbendes steeds vaker
zwakbegaafde jongeren in hun bendes opnemen (ingezonden d.d. 6
februari 2009; nr. 2080912280).**

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5589557/09/DJJ

Vraag 1:

**Bent u op de hoogte van het bericht dat criminele jeugdbendes steeds
vaker zwakbegaafde jongeren in hun bendes opnemen?¹**

Antwoord 1:
Ja.

Vraag 2:

**Hebt u al eerder signalen ontvangen over dit crimineel misbruik? Zo ja,
welke acties heeft u tot nu toe daarop ondernomen?**

Antwoord 2:
Het is al langer bekend dat zwakbegaafde jongeren extra kwetsbaar zijn en soms
ook extra gevoelig om bij een groep te horen. Dat anderen daar misbruik van
maken, vind ik zorgwekkend.
Ik beschik niet over gegevens waaruit blijkt dat dit in toenemende mate zou
gebeuren. Hoe vaak het daadwerkelijk voorkomt dat jeugdbendes zwakbegaafde
jongens in hun bende opnemen, is niet bekend. Blijkens onderzoek is een lage
intelligentie in het algemeen een risicofactor voor crimineel gedrag. De aanpak
van jeugdcriminaliteit is persoonsgericht en toegespitst op criminogene factoren
van de betrokken jongere. De rechter houdt bij het bepalen van de straf rekening
met de persoonlijkheid en specifieke problemen van de jongere. Hij kan
gedragsinterventies opleggen die speciaal ontwikkeld zijn voor zwakbegaafde
en/of licht verstandelijk gehandicapte jongeren.

Vraag 3:

**Deelt u de mening dat het van belang is om hiernaar onderzoek te doen,
zoals ook gewenst door de politie, om snel zicht te krijgen op de aard en
omvang van deze praktijk, teneinde effectieve maatregelen te kunnen
nemen om deze groep kwetsbare jongeren te beschermen tegen
crimineel misbruik?**

Antwoord 3:
Om tot een effectieve aanpak van jeugdgroepen te komen, bereidt het WODC
momenteel een onderzoek voor naar de aard van problematische jeugdgroepen in
Nederland. Met de politie vindt overleg plaats over de inrichting van dit
onderzoek. Het onderzoek richt zich op de vraag wat de demografische
kenmerken zijn van jongeren in jeugdgroepen, welke groepsdynamische
processen aan hun gedrag ten grondslag liggen, hoe jeugdgroepen zijn
samengesteld en hoe deze samenstelling verloopt in de tijd. De antwoorden op
deze vragen bieden naar verwachting tevens inzicht in de aard en omvang van de
rol van zwakbegaafde jongeren binnen jeugdgroepen.

¹ De Volkskrant, 2 februari 2009

Vraag 4:

Deelt u de mening dat, zowel in de preventieve sfeer voor wat betreft de zwakbegaafde jongeren als in de strafrechtelijke sfeer voor wat betreft de bendes, maatregelen getroffen dienen te worden? Zo ja, welke concrete voorstellen hebt u hiervoor?

Antwoord 4:

Uit onderzoek "Nieuwe cliënten voor Bureau Jeugdzorg" uit 2004 van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) blijkt dat er in Nederland ongeveer 440.000 zwakbegaafde jongeren zijn. Het is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de omgeving (ouders, school enz.) om te voorkomen dat deze jongeren negatief worden beïnvloed door leeftijdgenoten.

In het kader van vroegsignalering en in het Justitieel Casus Overleg kunnen problemen rondom deze jongeren vroegtijdig in beeld worden gebracht. Indien nodig kan gerichte hulpverlening worden ingezet om te voorkomen dat deze jongeren (verder) betrokken raken bij criminele activiteiten.

Bij daders die zwakbegaafde jongeren bij hun criminele activiteiten betrekken, kan de rechter dit gedrag als een strafverzwarende omstandigheid aanmerken.

Op grond van de uitkomsten van het WODC-onderzoek zal ik bezien of aanvullende maatregelen nodig zijn.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5589557/09/DJJ